

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/307/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118217209
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6118217209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jany Haluškovskej ako členiek senátu, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, proti žalovanému: M. C., nar. X. U. XXXX, trvale bytom O. XXX, XXX XX O., právne zastúpený Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Legionárska 7158/5, Trenčín, IČO: 47 256 907, o zaplatenie 4.177,97 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 20Csp/13/2018-86 zo dňa 14. augusta 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku II, ktorým žalobu zamietol v časti úroku 9,90% ročne zo sumy 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., ktorým žalovanému dlh „povolil splácať v 100,- Eur mesačných splátkach počnúc mesiacom október 2018 vždy do 20. dňa v mesiaci na účet žalobcu“; v časti výroku II., ktorým žalobu zamietol v časti nároku na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia **a** vo výroku III. o o nároku na náhradu trov konania **z r u š u j e** **a** vec v zrušenej časti **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4.177,97 Eur s úrokom 108,03 Eur, úrokom z omeškania 1,47 Eur, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia s tým, že žalovanému povolil splácať v 100,-Eur mesačných splátkach, počnúc mesiacom október 2018 vždy do 20-teho dňa v mesiaci na účet žalobcu (prvá výroková veta). Okresný súd žalobu zamietol v časti úroku 9,90% ročne zo sumy 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia **a** úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia (druhá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnej výške voči žalovanému, ktorý je povinný ich zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov (tretia výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť istinu 4.177,97 Eur, úroku 108,03 Eur, úroku z omeškania 1,47 Eur, úroku 9,90% ročne z nezaplatenej istiny 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia, spolu s trovami konania titulom uzatvorenej úverovej zmluvy zo dňa 05.09.2016, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4.600,-Eur.

1.2 Okresný súd považoval za nesporné, že strany sporu uzatvorili dňa 05.09.2016 úverovú zmluvu, na základe ktorej žalovaný čerpal peňažné prostriedky znížené o poplatok z úverovej zmluvy. Nebolo tiež sporné, že prestal vykonávať pravidelné mesačné splátky, došlo k predčasnej splatnosti ku dňu 21.12.2017. Súdnym prieskumom okresný súd zistil, že zmluva o úvere obsahuje zákonom predpísané náležitosti; v zmluve bola uvedená výška úveru, druh a účel úveru, fixná úroková sadzba do splatnosti 9,9% ročne, poplatok za poskytnutie úveru 230,-Eur jednorázovo, súbor poistenia B, poplatok za poistenie 3,44 Eur mesačne, počet úhrad poplatku za poistenie schopnosti splácať úver 96, periodicita a termín splatnosti poplatku za poistenie mesačne v 15-ty deň kalendárneho mesiaca, výška anuitnej splátky 69,52 Eur, termín splatnosti prvej anuitnej splátky 16.09.2016, počet anuitných splátok 96, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky mesačne v 15-ty deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru 15.08.2024, spôsob splácania odpísaním z bežného účtu v banke/príkazom na úhradu, výška RPMN 12,19%, priemerná RPMN ku dňu uzatvorenia zmluvy 14,48%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 6.903,92 Eur, odplata 15,8%, úrok z omeškania 5% ročne.

1.3 Vzhľadom k argumentácii žalovaného a jeho tvrdeniu, že zmluva neobsahuje zákonom prepísanú náležitosť podľa § 9 ods.2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“) a z toho dôvodu je bezúročná a bez poplatkov, okresný súd poukázal na rozsudok Súdného dvora EÚ č. C-42/2015 zo dňa 09.01.2016 (Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíroová), podľa ktorého nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok a zmluva o úvere na dobu určitú nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR, č.k. 3Cdo/146/2017 zo dňa 30.11.2017, ktorý uzavrel, že ustanovenie § 9 ods. 2, písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Nakoľko iná predpísaná náležitosť žalovaným namietaná nebola, okresný súd mu uložil povinnosť zaplatiť istinu vo výške 4.177,97 Eur, nakoľko zistil, že zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti; žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 4.600,-Eur, žalovaný zaplatil 422,03 Eur a zo žaloby vyplýva ako bola uvedená suma zohľadnená na istinu a úroky.

1.4 Okresný súd žalobcovi tiež priznal nárok na úrok vo výške 108,03 Eur do zosplatnenia istiny, spolu s úrokom z omeškania vo výške 1,47 Eur a úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatennej istiny 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia, pričom aplikoval ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

1.5 Súd prvej inštancie žalobu v časti o priznanie úroku 9,90% ročne z nezaplatennej istiny od 22.12.2017 až do zaplatenia a úroku z omeškania 5% z nezaplatených úrokov 108,03 Eur zamietol. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že k predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním žalobcu ako veriteľa, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresovaným právny úkonom. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa postupne vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Iný stav je charakteristický pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ navodil stav, v ktorom má právo okamžite získať späť celú sumu požičaných peňazí, v dôsledku toho na jeho strane odpadá obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak nastal tento stav, veriteľ nemá právo inkasovať úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Okresný súd v tomto smere uzavrel, že v opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, keď spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinností a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Išlo by o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval,

akoby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľovi by tak neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred vyvolanou zmenou. Jednorazovým zosplatnením tak vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú a kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia.

1.6 Ak sa žalobca odplatných plnení spočívajúcich v úroku domáha na základe dohody o platení úrokov za úver aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, tieto nároky by neprešli testom ustanovení Občianskeho zákonníka aj s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti, zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ pri úrokoch z omeškania alebo ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do jeho zosplatnenia, spôsobuje značnú nerovnováhu, na škodu spotrebiteľa predstavuje značné zhoršenie jeho postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. V tomto smere okresný súd poukázal na rozhodovaciu činnosť krajských súdov (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov, sp.zn. 6Co/190/2014, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp.zn. 15Co/261/2017, 15Co/3/2017), rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutie NS SR, sp.zn. 4Odo/143/1998) a uznesenie Ústavného súdu SR, sp.zn. IVÚS 476/2012.

1.7 O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodoval podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania z priznanej istiny v plnej výške voči žalovanému.

2. Proti rozsudku okresného súdu, v rozsahu zamietnutej časti a v časti povolenia splácať dlh v splátkach, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej v texte aj „odvolateľ“), v ktorom žiadal, aby odvolací súd postupom podľa § 388 C.s.p. rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu a žalovaného zaviaže uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov. Uplatnil odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., tvrdil tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V odvolaní tvrdil, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, stanovuje len moment vzniku tohto nároku a moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Zdôraznil, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia finančných prostriedkov až do okamihu ich reálneho vrátenia, či už v lehote, alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. V tomto smere poukázal na závery vyslovené v niektorých rozhodnutiach všeobecných súdov, v rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017. Ďalej poukázal na rozsudky Krajského súdu Banská Bystrica, č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.02.2018, ako aj rozsudok 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018. Konštatoval, že na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obchodného zákonníka má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. Tvrdil, že úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník v zásade povinnosť vrátiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany v zmluve o úvere nedohodli niečo iné. Záväzok dlžníka platiť úroky splatné spolu so záväzkom a vrátiť použité finančné prostriedky, je tak v súlade s § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal. Oznámenie veriteľa, že sa celý úver stal splatným, alebo odstúpenie od zmluvy nevylučujú, aby bol dlžník pri omeškaní s vrátením úveru povinný platiť ako úroky z úveru, ktoré predstavujú cenu - odplatu za prenechanie peňažných prostriedkov na ich používanie, tak aj úroky z omeškania, ktoré sú sankciou za porušenie povinnosti, t.j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Žalobca tiež poukázal na rozsudky

Krajského súdu v Nitre, č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, niektoré rozsudky Krajského súdu v Košiciach a ďalšie rozsudky odvolacích súdov, ktorými odvolacie súdy zmenili napadnuté rozsudky tak, že žalobcovi priznali nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru.

2.2 Žalobca zároveň poukázal na návrh zákona (neskôr prijatý pod č. 106/2014 Z.z.), ktorý obsahoval ustanovenie, ktorým sa navrhovalo doplnenie Občianskeho zákonníka tak, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Takáto navrhovaná zmena však nikdy nebola legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z.z., ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné pokuty po zosplatnení dlhu neobsahuje. Nakoľko zákonodarca nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení neobmedzil, táto skutočnosť potvrdzuje dôvodnosť nároku. Žalobca tiež tvrdil, že rozhodnutia, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Obo/143/2018, nemožno vo veci aplikovať.

2.3 Pokiaľ okresný súd zamietol žalobu aj v časti úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia a povolil žalovanému splatiť dlh v splátkach, žalobca namietal, že rozsudok okresného súdu nikde vo svojej časti neobsahuje odôvodnenie zamietnutia úroku z omeškania zo zmluvného úroku a ani povolenia splatiť dlh v splátkach. Z odôvodnenia rozsudku nie je zistiteľné, ktoré zákonné ustanovenie a akého právneho predpisu sa stalo základom záveru súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie je tým nepreskúmateľné. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa stranám sporu bráni v možnosti uplatňovať svoje práva a oprávnené záujmy. Preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti požiadavky riadneho odôvodnenia rozhodnutia nespĺňa z dôvodu úplnej absencie dôvodov ohľadne nepriznaného nároku žalobcu na úrok z omeškania zo zmluvného úroku a s ohľadom povolenia splatiť dlh v splátkach.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu napriek výzve okresného súdu písomne nevyjadril.

4. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

5. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti druhej výrokovej vety, ktorým okresný súd žalobu zamietol v časti úroku 9,90% ročne zo dmy 4.177,97 od 22.12.2017 do zaplatenia podľa § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p. potvrdil a postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil rozsudok okresného súdu v časti výroku I., ktorým súd prvej inštancie povolil žalovanému splatiť dlh v 100,- Eur mesačných splátkach a v časti výroku II., ktorým žalobu zamietol v časti úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia a v zrušenej časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5.1 V zmysle § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

5.2 Podľa § 389 ods.1 písm. b) C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v časti, ktorým okresný súd žalobu zamietol v časti úroku 9,90% ročne zo sumy 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia nie je dôvodné. Krajský súd sa v tejto časti napadnutého rozhodnutia stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver. Rozhodnutie súdu bolo podložené zabezpečenými listinnými dôkazmi.

6.1 Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplata sumy 4.177,97 Eur z titulu nezaplatenej istiny, zmluvného úroku vo výške 108,03 Eur, úroku z omeškania vo výške 1,47 Eur, ročného úroku vo výške 9,90% z nezaplatenej istiny 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplata a úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplata, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 až do zaplata. Žalobca dňa 05.09.2016 uzatvoril ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom Úverovú zmluvu č. 338847 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4.600,- Eur. Žalobca pristúpil k predčasnej splatnosti úveru dňa 21.12.2017 potom, ako na túto možnosť žalovaného upozornil upomienkou zo dňa 18.10.2017.

6.2 Odvolací súd súhlasí so záverom okresného súdu o tom, že zmluva o úvere, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 05.09.2016, je spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný v postavení spotrebiteľa, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia aj Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Rovnako sa na túto zmluvu vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z..

7. Odvolanie v časti výroku II., ktorým okresný súd žalobu zamietol v časti úroku 9,90% ročne zo sumy 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplata nie je dôvodné.

Žalobca v odvolaní v tejto časti namieta jedine nesprávnosť právneho posúdenia veci týkajúcej sa práva na zaplata úroku z úveru aj po jeho zosplatení. Namieta tiež nesprávne právne posúdenie, pokiaľ okresný súd nepriznal uplatnený nárok za zaplata úroku z omeškania z vyčísleného úroku do dňa zosplatenia.

7.1 Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie zastáva názor, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si zato dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Súd prvej inštancie preto správne rozhodol, keď žalobcovi nepriznal úroky z úveru za čas po splatnosti celého úveru. Úroky zmluvné popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu (§ 517 ods.2 Občianskeho zákonníka). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodovacia prax súdov, ktorá je ustálená v tom, že nemožno priznať úroky z úveru po jeho zosplatení, pokiaľ už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, t.j. zákonná sankcia v zákonom stanovenej výške (napr. ÚS SR sp.zn. IV.ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012; KS Prešov sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015; KS Žilina sp.zn. 5Co/611/2014 zo dňa 16.12.2014; R 59/1998).

7.2 Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že k predčasnému zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania

záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia súdu prvej inštancie viac objasniť aj inštitút predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

7.3 Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje v podstate cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie, smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani nato, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom ustanovenia §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

7.4 Pokiaľ odvolateľ poukazoval na názory vyslovené v iných rozhodnutiach krajských súdov vydaných v obdobných veciach vo vzťahu k dôvodnosti nároku na úrok z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odvolací súd uvádza, že mu je známe, že odborná verejnosť nedospela k jednoznačnému a zhodnému záveru, či veriteľovi patria zmluvne dohodnuté úroky aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. K tejto otázke konštantná, ustálená judikatúra vytvorená nie je. Odvolací súd pripomína, že za súčasť ustálenej judikatúry je pre účely jej záväznosti potrebné považovať určitý právny názor opakovane potvrdený najvyšším súdom (kedy ide o právny názor najvyššieho súdu, nie jedného jeho senátu). Významnú hodnotu má aj to, či bolo takéto rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégiom, a je tak považované za súčasť ustálenej judikatúry v obdobných veciach. Nie každé súdne rozhodnutie spadá pod širší pojem judikatúry. Pojem judikatúra zahŕňa publikované (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) rozhodnutia dotýkajúce sa určitej otázky výkladu právnej normy, ktoré sú bezprostredne záväzné iba pre rozhodnutie v konkrétnej veci, neformálne z nich však často súdy vychádzajú. Publikovanie rozhodnutia v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je výsledkom dlhodobejšieho procesu zahŕňajúceho riešenie konkrétnej právnej otázky nielen výkladom sporného ustanovenia súdmi, ale aj napr. akademickou obcou, čo ho odlišuje od bežne zverejneného anonymizovaného rozhodnutia.

8. Odvolateľ podaným odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v časti, ktorým okresný súd žalobu zamietol v časti uplatneného nároku na úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia a v časti, v ktorej okresný súd povolil žalovanému zaplatiť žalobcovi priznaný nárok v splátkach. V tejto časti je podané odvolanie dôvodné.

8.1 V súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu; nedostatok odôvodnenia rozhodnutia spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Rozhodnutie musí vychádzať zo stavu zisteného v súdnom konaní; musí obsahovať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 C.s.p.; v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy

označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalované a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Nepreskúmateľným nie je len rozhodnutie, ktoré neobsahuje vôbec odôvodnenie alebo ktorého odôvodnenie je nedostatočné, ale za nepreskúmateľné je možné označiť aj také rozhodnutia, ktoré obsahujú také odôvodnenie, ktoré si vo vzťahu k výroku rozhodnutia vzájomne odporuje. Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom.

8.2 Z napadnutého rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že výrok rozhodnutia, ktorým žalobu zamietol v časti úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia a ktorým žalovanému povolil zaplatenie dlhu v splátkach ničím neodôvodnil. Z napadnutého rozhodnutia tak nijako nevyplýva ako súd prvej inštancie vec právne posúdil v časti uplatneného nároku na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov a taktiež z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, aký skutkový stav okresný súd zistil vo vzťahu k povoleniu zaplatenia dlhu v splátkach, tento vyplýva len z tvrdení žalovaného na pojednávaní. V tejto časti tiež úplne absentuje právne posúdenie žiadosti žalovaného o zaplatenie dlhu v splátkach; je možné len domnievať sa, z akých dôvodov tak okresný súd rozhodol a z akého dôvodu k povoleniu zaplatenia dlhu došlo bez hrozby strany výhody splátok pre prípade nezaplatenia čo len z jednej z nich.

8.3 Napadnutý rozsudok je tak postihnutý vadou nepreskúmateľnosti, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorého čiastkovým právom je právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia; tento nedostatok v odvolacom konaní napraviť nemožno. Krajský súd nemal možnosť posúdiť úvahy a postup okresného súdu vo vzťahu k dôvodnosti povolenia zaplatenia dlhu v splátkach bez hrozby straty výhody splátok z odôvodnenia rozsudku a ani z dôkazov, zabezpečených doteraz v súdnom spise. Rozsudok súdu prvej inštancie je v tomto smere nepreskúmateľný. Zároveň odvolací súd uvádza, že sa javí, že súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti žiadosti o povolenie dlhu v splátkach vychádzal len zo žiadosti žalovaného prednesenej na pojednávaní, bez toho, aby v tomto smere vykonal riadne dokazovanie. Riadne zistenie skutkového stavu veci vo vzťahu k povoleniu zaplatenia dlhu v splátkach odvolacím súdom by v tomto smere vyžadovalo dokazovania doplniť, resp. celkom ho nahradiť, čo sa javí neúčelné.

9. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v časti druhej výrokovej vety, ktorou okresný súd žalobu zamietol, pokiaľ ide o úrok 9,90% ročne zo sumy 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia, ako vecne správny potvrdil

9.1 Odvolací súd zároveň rozsudok okresného súdu v časti druhej výrokovej vety, v ktorej súd prvej inštancie zamietol uplatnený nárok na úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia a v časti prvej výrokovej vety, ktorou súd prvej inštancie povolil žalovanému zaplatenie dlhu v splátkach z dôvodu nepreskúmateľnosti postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súd u prvej inštancie na ďalšie konanie.

9.2 Súd prvej inštancie posudzujúc žiadosť o povolenie zaplatenia dlhu v splátkach vykoná dokazovanie týkajúce sa osobných, majetkových a príjmových pomerov žalovaného, zohľadní dôvody, pre ktoré došlo vzniku a zosplateniu záväzku, snahu žalovaného o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade nedodržania splátok ako aj ďalšie skutočnosti, ktoré prípadne vyplynú z vykonaného dokazovania a ktoré by povolenie zaplatenia dlhu v splátkach odôvodňovali, alebo naopak neumožňovali; svoje skutkové zistenia v tomto smere opätovne právne posúdi a rozhodne o spôsobe zaplatenia priznanej pohľadávky žalobcu. Opätovne rozhodne aj o uplatnenom nároku na úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 108,03 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní, pokiaľ rozhodne vo veci samej, svoje rozhodnutie riadne odôvodní, tak aby zodpovedalo požiadavkám uvedeným v § 220 ods. 2 C.s.p..

9.3 V dôsledku zrušenia časti výroku I. (o povolení zaplatenia dlhu v splátkach) a časti výroku II. (ktorým okresný súd zamietol uplatnený nárok čo do úroku z omeškania z úroku) rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil aj výrok o trovách konania. Napriek tomu, že sa javí, že súd prvej inštancie o nároku

na náhradu trov konania rozhodol správne, ide o výrok závislý (§ 379 písm. a) C.s.p.). Súd prvej inštancie po rozhodnutí vo veci samej rozhodne o trovách prvostupňového aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

9.4 Pokiaľ okresný súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4.177,97 Eur s úrokom 108,03 Eur, úrokom z omeškania 1,47 Eur, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatennej istiny 4.177,97 Eur od 22.12.2017 do zaplatenia, v tejto časti ostal rozsudok okresného súdu odvolaním nenapadnutý.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).